

NIEUWSBRIEF STICHTING 'DE GRIJPVOGEL'

Correspondentieadressen: Bovenweg 32, 8422DH Nijeberkoop en info@stichtingdegrijpvoegel.nl
Kamer van Koophandel 54603854 Bankrekeningnummer NL71 TRIO 0254 6683 80

Nummer 47/april 2016

De tijd waarin wij leven vraagt steeds meer om het nemen van vrije (sociale) initiatieven van mensen, individueel en gezamenlijk. De Stichting De Grijpvoegel is in deze geest opgericht, neemt zelf initiatieven en bevordert en ondersteunt het nemen van initiatieven door anderen.

De overwegend kleinschalige initiatieven kunnen economisch van karakter zijn, dan wel sociaal-politiek of cultureel in brede zin (kunst, literatuur, filosofie, educatie e.d.). Nieuwsbrieven van de Stichting 'De Grijpvoegel' beogen geïnteresseerden te informeren over wetenswaardigheden in dit verband. Reacties worden beslist op prijs gesteld en er bestaat geen enkel bezwaar tegen het doorsturen van de nieuwsbrieven aan andere (potentieel) geïnteresseerden. Deze nieuwsbrieven worden gepubliceerd op de website www.stichtingdegrijpvoegel.nl en op de website <http://www.bekieketmar.nl/category/eigenhied/nieuwsbrief-grijpvoegel/> 'Door & voor inwoners en genietters van de Stellingwerven'. De nieuwsbrieven zijn gratis te ontvangen. Donaties ter ondersteuning van het werk van de stichting zijn altijd welkom.

1. KORTE SAMENVATTING VAN DEZE NIEUWSBRIEF

In deze nieuwsbrief:

- Enkele korte berichten
 - Liduin van Noord exposeert in Makkinga;
 - Kunstenaars openen deuren van atelier in Pinksterweekend
 - Trage voortgang 'Wonen op de Bult' in Oldeberkoop
 - Uit Wolvega verdwenen Stolpersteine teruggevonden
- Gemeente Ooststellingwerf handhaaft wapen en vlag met fouten
- Het publieke kunstwerk 'De geit Snoesje' in Oldeberkoop van Henk Belkega (1971)

2. ENKELE KORTE BERICHTEN

• Liduin van Noord exposeert in Makkinga

In expositieruimte 'De Spil' van Korenmolen 'De Weyert' en Museum 'Oold Ark' in Makkinga exposeert beeldend kunstenaar Liduin van Noord uit Nijeberkoop enkele van haar werken. Deze hangen er tot en met 29 oktober 2016. De Spil is elke zaterdag open van 9.30 – 16.00 uur.

Vervolgblad nieuwsbrief Stichting 'De Grijpvogel'

- **Kunstenaars openen deuren van atelier in Pinksterweekend**

Ook dit jaar staan met Pinksteren op 14, 15 en 16 mei de deuren van de kunstenaars in Ooststellingwerf weer wagenwijd open. Vanaf 11.00 uur tot ongeveer 17.00 uur gaan de vijftien deelnemende kunstenaars graag met de bezoekers in gesprek.

Kunstliefhebbers krijgen drie dagen lang de kans de kunstenaar in zijn atelier te ontmoeten, van Oldeberkoop tot Donkerbroek en Appelscha. Dit jaar kent de route nieuwe deelnemers. Zo doet Anne de Jong voor het eerst mee. Zij won de wedstrijd 'portret van de koning' en heeft daarna haar penseel niet meer neergelegd. Haar werk is twee dagen te bewonderen in het IJsaangebouwde op de Slatten 34 in Oosterwolde.

In Nijeberkoop hangt het poëtisch werk van Liduin van Noord in het oude schooltje aan de Bovenweg 32 en op de Grindweg 7, in het atelier van Jitske en Jaap Azier, zijn beelden en sieraden te bewonderen (zie voorbeeld links).

In Oldeberkoop toont Sonja Haak op adres Molenbosch 1 schilderijen van bijenwas met natuur als inspiratie; de groep Beeldend Oldeberkoop exposeert schilderijen, beelden en

grafisch werk van leden in het pand Molenlaantje 1.

Kijk voor alle 15 deelnemers op <http://www.kunstwerf.com/kykroute.htm>

Bron: *Nieuwe Ooststellingwerf*

- **Trage voortgang 'Wonen op de Bult' in Oldeberkoop**

De gemeente Ooststellingwerf meldt op 13 april jl. dat zij uiterlijk 29 februari 2016 drie schetsplannen heeft ontvangen voor de invulling van het Blughut-terrein in Oldeberkoop: een plan van Zethoven Bouwplan Groep, een plan van een particulier (H.J. Vries) en het schetsplan van de projectgroep 'Wonen op de Bult' met de twee varianten, het 'hofjemodel' en het 'boerderijmodel'.

Het plan van Zethoven Bouwplan Groep heeft betrekking op twee of drie vrijstaande villa's. In het geval het bij twee villa's blijft, is er ruimte voor een appartementencomplex aan de noordzijde van het terrein.

Het plan van H.J. Vries is minder concreet. Het betreft meer een idee over de locatie en hoe de gemeente hiermee om kan gaan. Er wordt voorgesteld om een boerderijvorm neer te zetten met daarin appartementen. Daarnaast wordt een aantal (openbare/maatschappelijke) voorzieningen voorgesteld.

De gemeente wil geen concretere informatie geven over de aard van deze openbare/maatschappelijke voorzieningen en het aantal voorgestelde appartementen. Ook niet over het aantal en de grootte van de appartementen in het door Zethoven voorgestane complex. Evenmin wil de gemeente hier beelden van prijs geven.

De gemeente probeert zo spoedig mogelijk te informeren over de vervolgprocedure. Er heeft vanaf 29 februari 2016 (de deadline voor het indienen van schetsplannen) nog geen besluitvorming van het college plaatsgevonden. De planning is om vóór de zomer meer openbare helderheid te kunnen bieden over de inhoud en het vervolg van de plannen.

- **Uit Wolvega verdwenen Stolpersteine teruggevonden**

In de 45^e nieuwsbrief van februari 2016 meldden wij dat de in de Van Helomalaan in Wolvega gelegde Stolpersteine van de Duitse kunstenaar Gunther Demnig waren verdwenen. Stolpersteine zijn gedenktekens in het

Vervolgblad nieuwsbrief Stichting 'De Grijpvogel'

trottoir voor de huizen van mensen die door de nazi's verdreven, gedeporteerd, vermoord of tot zelfmoord gedreven zijn. Afgelopen week meldde Ron Hoving, voorzitter van de Stichting Stolpersteine Meppel dat ze weer terecht zijn. De politie was ze samen met de verdwenen exemplaren uit Meppel op het spoor gekomen. In de tussentijd waren er al nieuwe exemplaren besteld. De verwachting was immers dat ze definitief kwijt zouden zijn. Mede-initiatiefnemer Jaap Koen Bijma uit Wolvega heeft de oorspronkelijke Stolpersteine bij de politie afgehaald. Er wordt nog naar gekeken hoe en wanneer de Stolpersteine hun plek weer terugkrijgen.

De nieuwe en de oorspronkelijke Stolpersteine

3. GEM. OOSTSTELLINGWERF HANDHAFT WAPEN EN VLAG MET FOUTEN

Op 31 december 2015 stuurde de Stichting de Grijpvogel een brief aan het College van B&W over het gemeentewapen, de gemeentevlag, de gevelstenen met het gemeentewapen en de publieke kunstwerken in de gemeente (zie Nieuwsbrief 43 voor de tekst van die brief).

Op 2 februari 2016 ontving de Stichting een antwoord van het College, ondertekend door burgemeester Oosterman en secretaris Kastelein.

Op 16 februari 2016 heeft de Stichting daarop in kritische zin gereageerd: 'De algemene karakteristiek is dat er (van de inhoud) van uw brief (op een enkele punt na) vrijwel niets klopt'. Deze bewering heeft de Stichting uitgebreid en grondig met argumenten onderbouwd. Aan het einde van de antwoordbrief doet de Stichting het College een verzoek: 'Wij zien ... graag een meer zorgvuldige en betere reactie van u tegemoet'.

Het College heeft hieraan tot dusverre geen vervolg gegeven. Zelfs niet fatsoenshalve een bevestiging van het ingenomen standpunt dat het College (als de schijn ons niet bedriegt) de zaak als afgedaan zou beschouwen.

Vervolgblad nieuwsbrief Stichting 'De Grijpvogel'

Wij vinden het jammer dit te moeten constateren. In de ogen van de Stichting verdient deze opstelling niet de schoonheidsprijs. Een door de Stichting serieus bedoelde brief met serieuze inhoud mag een serieuze beantwoording krijgen. De vraag aan het College is dan ook of de Stichting alsnog een reactie kan verwachten waarin concreet en eveneens onderbouwd wordt gereageerd op de door de Stichting ingebrachte argumenten.

Hieronder geven wij de door het College onbeantwoorde brief van onze stichting vrijwel integraal weer.

Wij danken u voor uw beantwoording van onze brief van 31 december 2015. Uw college heeft een poging gedaan de door onze stichting aangeroeerde onderwerpen op een afdoende wijze af te handelen. Helaas moeten wij vaststellen dat u daarin niet bent geslaagd. Erger nog, uw brief bevat diverse onjuistheden, inhoudelijke en taalfouten, holle frasen en verbanden die gelegd worden, die er niet zijn. De algemene karakteristiek is dat er van uw brief (op een enkele punt na) vrijwel niets klopt. Dat vinden wij geen goede zaak.

Wij begrijpen best dat de aangeroeerde thema's amper in de belangstelling liggen van gemeentebestuur en politieke vertegenwoordigers, laat staan dat ze ook maar enige prioriteit hebben. Dat laat onverlet dat een serieus bedoelde brief met serieuze inhoud ook een serieuze beantwoording mag krijgen. Helaas is dat met bijgaande brief in onze ogen niet het geval. We hebben de brief slechts op een enkele correctheid weten te betrappen.

Uw college had ons ook kortweg kunnen melden dat u het zinloos vindt enige serieuze aandacht of prioriteit aan de naar voren gebrachte thema's te geven, of dat u er geen belangstelling voor heeft, laat staan er energie aan **wilt** (laten) besteden. Dat had onze tenen minder doen krommen.

Wij zullen het bovenstaande met de volgende gezichtspunten toelichten.

1. Verwijzing naar de nota Kunst-en cultuurbeleid 2013 – 2016

Uw college doet aan het begin van de brief de volgende greep uit deze nota:

- *De gemeente legt op het beleidsterrein Kunst en Cultuur het accent op het ondersteunen van de lokale initiatieven en verleend op dit vlak voorrang aan het particulier initiatief.*
- *Ook ziet zij de mogelijkheden van Kunst en Cultuur om een positieve impuls te leveren aan de lokale economie. Activiteiten op dit gebied trekken toeristen naar onze gemeente.*

Wij begrijpen deze aanhaling zo dat u het beleid van de Stichting de Grijpvogel met name vanwege deze beide punten onderschrijft. De stichting toont immers particulier initiatief, wil dit ook bevorderen en tevens pogen uw college ervan te doordringen dat extra aandacht (ook) van de kant van de gemeentelijke overheid voor de publieke kunstwerken aantrekkelijk kan zijn voor toeristen en mede daardoor bevorderlijk voor de lokale economie. De Stichting de Grijpvogel wacht verdere ondersteuning van de kant van de gemeente af.

2. Gemeentewapen en gemeentevlag

- a. College: *Wij beschouwen het gemeentewapen, de gemeentevlag en het daarbij behorende logo als iets dat, met alle respect voor het verleden, onderhevig is aan de maatschappelijke ontwikkelingen'.*

De abstractie 'onderhevig aan de maatschappelijke ontwikkelingen' vinden wij nietszeggend. Het klinkt wellicht fraai maar er zijn in de afgelopen ruim 50 jaar helemaal geen aantoonbare maatschappelijke ontwikkelingen waarmee het gemeentewapen en de gemeentevlag in verband kunnen worden gebracht.

Vervolgblad nieuwsbrief Stichting 'De Grijpvogel'

Immers, sinds de besluiten over wapen en vlag in 1962 is er niet meer kritisch naar inhoud en betekenis van beide gekeken. Het was en is een kwestie van 'Bontekoe locuta, causa finita', inclusief slordigheden en inconsequenties die zonder kritische zin door gemeenteraad en college zijn overgenomen.

Oud-burgemeester Bontekoe was immers de heraldisch deskundige, de autoriteit! Met de frase 'onderhevig aan maatschappelijke ontwikkelingen' dekt u de door ons geconstateerde fouten en slordigheden toe en laat ze bestaan:

- de afbeeldingen op gemeentewapen en gemeentevlag verschillen op verschillende punten;
- op de gemeentevlag ontbreekt het symbool van rode bal met ster;
- in de kroon van het gemeentewapen zitten fouten in de 'edelstenen' en het aantal parels;
- de groene grasgrond ontbreekt onder de gaande en staande griffioen.

Dergelijke heraldische 'missers' kunnen niet worden afgedaan als 'onderhevig aan maatschappelijke ontwikkelingen'. Het gaat hier immers – zoals eerder gezegd – niet zo maar om willekeurige plaatjes. Het betreft serieuze zaken die dienen te beantwoorden aan de inzichten en formele regelen van de wapen- en vlaggenkunde. Daaraan gaat uw college met uw standpunt voorbij.

- b. College: *'Het teruggrijpen op het oorspronkelijke wapen zoals **die** door de Hoge Raad van Adel op 25 maart 1818 is vastgelegd, zou de dynamiek van de gemeente Ooststellingwerf aantasten'*.

Uw college maakt hier in onze ogen een vergissing. Het gaat de Stichting de Grijpvogel in het geheel niet om een teruggrijpen op het oorspronkelijke wapendiploma van de Hoge Raad van Adel van het jaar 1818. Daarover wordt door de stichting niet gerept. Er is ook helemaal geen sprake van een door de stichting terugbrengen naar het ooit in 1818 vastgelegde wapen (*waardoor er geen recht zou worden gedaan aan de historische ontwikkelingen die van invloed zijn geweest op dit beeldkenmerk*).

De geschiedenis wordt door de stichting dus ook niet teruggedraaid naar dat jaar. Het streven is slechts het op een correcte wijze doen vormgeven van wapen en vlag volgens de wapen- en vlaggenkunde. Een college van B&W dient daar naar onze opvatting een open oog voor te hebben.

Op 6 december 1962 werd aan de gemeente door de Hoge Raad van Adel een kopie van het oorspronkelijke wapendiploma van 25 maart 1818 verstrekt.

De tekst ervan luidde:

'Van zilver, beladen met een griffioen van keel, gekeerd naar de linkerzijde van het schild, hebbende tusschen de voor en achter pooten een roode bal, beladen met een gulde star'.

Niet beschreven hierin is een gouden kroon van 3 bladeren en 2 parels en een groene grasgrond. Wijzigingen zijn door oud-burgemeester Bontekoe vanuit zijn persoonlijke kijk in het ontwerp van het wapen aangebracht en door de gemeenteraad bekrachtigd. Over beide gaf de Fryske Rie foar Heraldyk op basis van haar heraldische deskundigheid afwijkende adviezen. Men wilde er niet naar luisteren.

Opnieuw gebruikt u hier dus een holle frase, deze keer met woorden als *'aantasting van de gemeentelijke dynamiek'*. Dit klinkt wel indrukwekkend maar bij nadere beschouwing heeft dit niets te betekenen. Wij denken niet dat er ergens een burger te bekennen is die zich hier iets concreets bij kan voorstellen als het o.a. gaat om een gemeentewapen en een gemeentevlag die niet met elkaar overeenkomen.

Met andere woorden:

Vervolgblad nieuwsbrief Stichting 'De Grijpvogel'

Wij lezen uw antwoord zo dat uw college niets met deze kwestie wil. U bent niet gemotiveerd hier energie in te (laten) steken. Daarmee neemt u echter in onze ogen tegelijkertijd de heraldische gezichtspunten omtrent het gemeentewapen niet serieus evenals de inzichten van de Fryske Rie foar Heraldyk en het grondige werk van de mensen achter de Stichting de Grijpvogel. Deze houding ervaren wij niet als respectvol.

3. **Behoud en herstel gevelstenen met het gemeentewapen**

Uw college schrijft:

De verplichting tot onderhoud van de gevelstenen zijn voor de verantwoordelijkheid van de eigenaren van de gebouwen waarin zij geplaatst zijn. Deze gebouwen zijn verkocht inclusief deze gevelstenen en het daarbij behorende onderhoud.....

Hoewel nogal formeel klinkend, is dit (afgezien van de taalfout) de enige correct lijkende zinsnede in uw brief. Desondanks herhalen wij hier het argument uit onze brief van 31 december 2015:

'De gemeente Ooststellingwerf heeft indertijd besloten tot het laten maken en aanbrengen van de mooie gevelstenen in de vele publieke gebouwen, zoals scholen e.d. In de loop van de jaren is door wisseling van verantwoordelijke personen en overdracht van gebouwen aan derden de aandacht voor behoud van de gevelstenen op de achtergrond geraakt. Dat betekent volgens de Stichting de Grijpvogel echter niet dat de gemeente zich volledig aan haar toenmalige verantwoordelijkheid kan onttrekken. Zij heeft zich er in die overdrachtssituaties niet bewust rekenschap gegeven van het feit dat we hier met waardevolle kunstwerken van doen hebben'.

Uw college schrijft verder:

Voor zover deze gevelstenen in gemeentelijke gebouwen zijn geplaatst, heeft in het kader van het gemeentelijke monumentenbeleid de gemeente het onderhoud en de eventueel daarbij behorende restauratie sinds 2013 opgedragen aan de Stichting Kunstwacht.

Hier echter weer onjuistheden. De inhoud van de gehele zin klopt niet.

- Er zijn geen gevelstenen met het gemeentewapen in gemeentelijke gebouwen geplaatst die op de huidige lijst van gemeentelijke monumenten staan.
- Het bedrijf Kunstwacht heeft de BV als rechtspersoon en niet de stichting.
- Er bestaat geen verband tussen het werk dat Kunstwacht BV verricht aan de publieke kunstwerken in onze gemeente en het gemeentelijke monumentenbeleid. Dit laatste beleid heeft betrekking op panden en niet op kunstwerken.

4. **Publieke kunstwerken**

Uw college schrijft:

Het college zal mede in het kader van Leeuwarden 2018, activiteiten ontwikkelen op het gebied van kunst en cultuur voor de inwoners en de toeristen van Ooststellingwerf. Een aantal projecten is in vergevorderd stadium, andere zijn nog in ontwikkeling. Hierbij voldoen wij in ruime mate aan de door u gestelde vraag.

Leeuwarden als Culturele Hoofdstad 2018 heeft niets van doen met de inhoud en strekking van onze vraag over de relatie publieke kunstwerken – toerisme. Het een heeft niets met het ander te maken. U voldoet dus niet aan onze vraag

Vervolgblad nieuwsbrief Stichting 'De Grijpvogel'

en zeker niet in ruime mate. Met verwijzing naar ad 1. (aangaande uw nota Kunst- en Cultuurbeleid) menen wij dat u de initiatieven van de Stichting de Grijpvogel juist eerder zou moeten verwelkomen dan afwijzen.

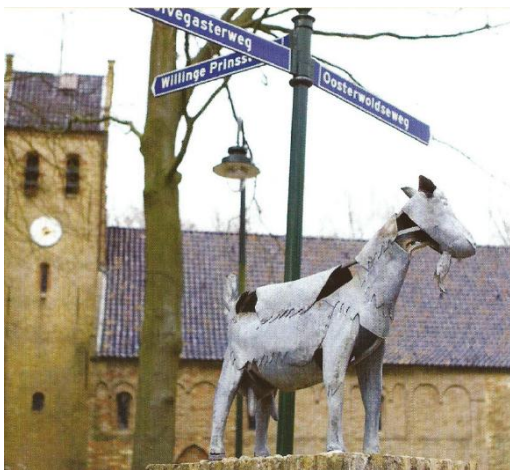
Samengevat: uw beantwoording van onze brief vinden wij niet in orde. Uw antwoorden kloppen voor het overgrote deel niet. Dat is niet alleen jammer. Het is heel onbevredigend. Wij zien dan ook graag een meer zorgvuldige en betere reactie van u tegemoet'.

Bovenstaande brief is door de Stichting op 16 februari 2016 aan het College verzonden. De brief is tot dusverre onbeantwoord gebleven.

4. HET PUBLIEKE KUNSTWERK 'De geit Snoesje' in Oldeberkoop van Henk Belkega (1971); onderstaande tekst is ontleend aan het boek 'Kunstwerken aan de weg' van Karst Berkenbosch uit het jaar 2007.

Henk Belkega (Haarlem 1947) had jarenlang een atelier in Oranjewoud. Zijn vader Evert Belkega was daar siersmid. Hoewel opgeleid als reclame – en decoratietekenaar, lag het werken met metaal hem beter: hij kon daarmee het kunstzinnige met het ambachtelijke combineren. Hij begon met het maken van schetsjes voor zijn vader, maar noemt zich nu vormgever in metaal. Hij maakte vooral reliëfs voor openbare gebouwen. Met de beelden 'Giraffe' en 'Omarming' deed hij mee met Open Stal.

'Zwaar gebouwd, bijna complete geit, met sprekende kop, wat taaimelks en goed op de benen.' Deze omschrijving kreeg het beeld toen dat op 2 april 1971 door de Geitefokvereniging aan het dorp werd aangeboden. De Geitefok, een club van

vrijgezellen uit Oldeberkoop die haar bestaansrecht vooral ontleent aan de jaarlijkse stunts met oud en nieuw, bestond in 1970 vijftientig jaar. Naar goed Geitefoks gebruik werd hier wat laat op gereageerd.)

Henk Belkega kreeg de opdracht om een geit voor het dorp te maken die tegen een stootje kon en stevig verankerd moest worden om diefstal door andere oudejaarsverenigingen te voorkomen. Op voorspraak van een veearts werd als

voorbeeld een Toggenburger gekozen: een stevige geit met een gevlekte vacht. De

stukken die ontbreken in het beeld zijn dan ook de licht gekleurde gedeelten. De officiële onthulling werd verricht door burgemeester Oosterwijk, die bij die plechtigheid opmerkte: 'Ik heb gezien dat de geit een goed gier heeft en ik hoop dan ook dat de geit zich goed zal laten melken.' Hoewel de reacties op het beeld in het begin niet allemaal positief waren, 'd'r zitten allemaal gatten in', wil niemand deze armeluiskoe meer kwijt.

En ach, dat de onthulling wat laat was, daar tilde niemand aan. 'Om wat moois te maeken, duurt altied lange,' zei de toenmalig voorzitter Thijs Terpstra, die tevens mededeelde dat Snoesje als eerste geit in het Geitenstandbeeldenstamboek staat ingeschreven.

Stichting De Grijpvogel/ april 2016